

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8CoCsp/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120340310
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6120340310.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovkej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickéj v spore žalobcu: U. Š., O.. X.XX.XXXX, V. M.O. XX, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom: Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného: JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, Bratislava, o zaplatenie 480,31 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21. apríla 2023, č.k. 20Csp/108/2020-105, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia istiny m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 240,31 eur, do troch dní.

V časti zamietnutia úrokov z omeškania rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom primeraného finančného zadostučinenia sumu 240 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný ako subjekt poskytujúci úvery a žalobca ako dlžník uzatvorili dňa 12.08.2011 Zmluvu o úvere č. 600200412, pričom došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobcovi zo strany žalovaného vo výške 800,-eur. Odplata bola v zmluve dohodnutá na sumu 772,- eur, ktorú sa žalobca zaviazal zaplatiť v 12-tich mesačných splátkach, počnúc dňom 21.09.2011. Žalobca použil poskytnutý úver na osobné potreby. Ročný úrok predstavuje 96,50 %. Žalobkyňa z poskytnutého úverového rámca čerpala sumu vo výške 1.450,00 eur, z titulu splácania úveru zaplatila sumu spolu vo výške 2.330,90 eur. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/7/2015-74 zo dňa 06.10.2015, v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/75/2016-136 zo dňa 12.09.2017 súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2401,55 € (titulom vydania bezdôvodného obohatenia), spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05% ročne zo sumy 2491,55 eur od 7.1.2015 do zaplatenia a nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 328,57 eur, - predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.09.2017. V uvedenom konaní súd ako predbežnú otázku riešil súlad Zmluvy o úvere č. 600200412 uzavretej dňa 12.08.2011 medzi stranami sporu so zákonom - dospel k záveru, že, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi účastníkmi konania neobsahovala obligatórne náležitosti zmluvy akými sú údaje o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, údaj o konečnej splatnosti úveru, údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov a pod. Z uvedených dôvodov súd považoval poskytnutý spotrebiteľský úver v zmysle § 11, ods. 1, písm. b) a d) zák.č. 129/2010 Z.z. za poskytnutý bezúročne a bez poplatkov - teda dospel k zisteniu,

že žalovaný ako subjekt poskytujúci úver porušil práva spotrebiteľa (žalobcu); z tohto dôvodu bola žalovanému aj uložená povinnosť zaplatiť z titulu bezdôvodného obohatenia žalobcovi sumu 2401,55 eur. Po právnej stránke vec posúdil podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa § 1, ods. 2, § 2, písm. d), § 3 ods. 5 posledná veta zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a dospel k záveru, že návrh žalobcu je v zásade dôvodný, avšak sa nestotožnil s výškou žalobcom požadovaného finančného zadostučinenia v sume 480,31 eur. Nakoľko v konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov o čom svedčí právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/7/2015-74 zo dňa 06.10.2015 konštatoval, že žalobca úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva na súde, pričom ten judikoval v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok z bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že novšie znenie ustanovenia § 3 ods. 5 ZoOS zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože v súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť mu ujmu. Poukázal na to, že v danej veci zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, a to spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov, a to v nesporenej výške 2401,55 eur. Dodal, že analogická aplikácia ustanovenia § 13 ods. 2 OZ nie je možná, keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje. Primerané finančné zadostučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Následne sa súd už zaoberal iba určením výšky primeraného finančného zadostučinenia, ktoré žalobca žiadal priznať v sume 480,31 eur - s touto požadovanou výškou sa však nestotožnil, keď ju považoval za nadhodnotenú. Žalobcovi totiž nevznikla žiadna finančná strata, nakoľko v konaní sp.zn. 19C/7/2015-74 súd rozhodol že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi ním "preplatený" úver (vzhľadom na jeho bezúročnosť a bezpoplatkovosť) v sume 2401,55 eur (titulom vydania bezdôvodného obohatenia), dokonca aj spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,00% ročne zo sumy 2491,55 eur od 07.01.2015 do zaplatenia, žalobcovi boli priznané i trovy konania v sumu 328,57 eur. Žalobca musel v tomto i predchádzajúcom konaní vyhľadať právnu pomoc (pričom ale zmluvu s žalovaným podpísal zrejme bez toho, aby ju aspoň ukázal právne vzdelanej osobe, ktorá by mu vedela ozrejniť, či zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, v opačnom prípade by ju zrejme nepodpísal), no na pojednávaní 21.04.2023 sa však osobne ani nezúčastnil, žalobca nemal povinnosť platiť súdny poplatok, účelne vynaložené trovy konania mu súd v konaní 19C/7/2015 priznal. To, že žalobca dozaista znášal stav neistoty do právoplatného rozhodnutia je prirodzeným dôsledkom podania žaloby do času právoplatného rozhodnutia o nej (vec 19C/7/2015 pritom na súde prvej inštancie trvala cca 9 mesiacov). S poukazom na uvedené považoval požadované primerané finančné zadostučinenie vo výške 480,31 eur za neprimerané, neproporcionálne vzhľadom na "ujmy" spôsobené žalobcovi a vzhľadom na závažnosť porušenia povinností pri uzatváraní úverovej zmluvy žalovaným. Za primerané finančné zadostučinenie považoval sumu 240,00 eur, t.j. cca 10% z poskytnutého úveru. V časti v ktorej sa domáhal žalobca zaplatenia úrokov z omeškania žalobu taktiež zamietol ako nedôvodnú, nakoľko priznaniu úrokov z omeškania odporuje neexistencia omeškania, ktoré je základným predpokladom pre vznik nároku na úroky z omeškania. Nárok uplatnený žalobcom má obdobnú povahu ako nemajetková ujma vyjadriteľná v peniazoch. Súd sa v tomto smere stotožnil s argumentáciou žalovaného, že právo na zaplatenie môže vzniknúť až konštitutívne, teda rozhodnutím súdu, teda až po uplynutí lehoty určenej na plnenie uloženej povinnosti zaplatiť priznanú sumu, ak povinnosť nebude v tejto lehote riadne splnená. Úroky z omeškania možno priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, sp. zn. 6 Cdo 185/2011). S poukazom na § 255 ods. 1, 2 C.s.p. rozhodol o náhrade trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že bude žalovanému uložená povinnosť zaplatiť sumu 480,31 eur, z dôvodov, že konajúci súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že dňa 10.06.2013 nadobudlo účinnosť pozmenené ustanovenie § 3 ods. 5) zákona č. 250/2007 Z. z., ktorým zákonodarca vypustil ako podmienku pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia podmienku preukázania ujmy. S predpokladom vzniku nároku

na primerané finančné zadosťučinenie je preto spojená jedna zásadná podmienka a síce úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa na súde. Až týmto momentom spotrebiteľovi vzniká právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a preto sa jeho posúdenie viaže na moment právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým boli deklarované porušenia jeho práv. Na prejednávane konanie tak celkom správne súd aplikoval ustanovenie § 3 ods. 5) zákona č. 250/2007 Z. z. s účinnosťou k dátumu právoplatnosti tohto rozhodnutia, a teda časovou verziou predpisu, ktorá už pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie nevyžaduje preukázanie vzniku ujmy, či preukázanie spôsobilosti daného porušenia takúto ujmu spotrebiteľovi privodiť ale samotnú výšku primeraného finančného zadosťučinenia definuje pojem primeranosť. Vznik ujmy v zmysle platného a účinného ustanovenia § 3 ods. 5) zákona o ochrane spotrebiteľa nie je pre priznanie tohto nároku podstatný a nijakým spôsobom ho neovplyvňuje. Jediným kritériom posúdenia výšky finančného zadosťučinenia je primeranosť k porušeniu práv spotrebiteľa. Poukázal na to, že si podanou žalobou uplatnil nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške, ktorá predstavuje iba 20 % celkového plnenia, o ktoré sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu. Pokiaľ konajúci súd poukazuje na to, že konanie pred súdom prvého stupňa trvalo len zhruba 9 mesiacov, takéto tvrdenie je potrebné považovať za irelevantné. Konanie na súde sa totiž začína podaním žaloby a končí sa právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej. Pokiaľ vo veci došlo k podaniu odvolania a právoplatnosť rozhodnutia vo veci samej nastala až po skončení odvolacieho konania, nie je dôvod argumentovať iba dĺžkou konania pred súdom prvého stupňa. V prejednanom prípade došlo k podaniu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 12.01.2015, pričom k právoplatnému skončeniu konania došlo až dňa 28.09.2017, teda po viac ako dvoch rokoch a štyroch mesiacoch. Celé konanie tak trvalo zhruba trojnásobne dlhšie, než na čo poukazuje vo veci konajúci súd. Okrem toho vo veci konajúci súd absolútne nevzal do úvahy tú skutočnosť, že protiprávny stav zavinený žalovaným netrval v prejednanom prípade len počas súdneho konania, ale tento trval už odo dňa uzavretia úverovej zmluvy, k čomu došlo dňa 12.08.2011. Od toho momentu sa žalovaný snažil získať zo strany žalobcu aj plnenia, na ktoré nemal akýkoľvek právny nárok, pričom takéto plnenia aj reálne vymohol, pričom výška bezdôvodného obohatenia predstavuje trojnásobok oproti tomu, na čo žalovaný mal reálne nárok. Pokiaľ tak žalovaný získal od žalobcu na úhradu predmetnej úverovej zmluvy plnenie v rozsahu sumy 3.201,55 EUR, prakticky tri štvrtiny z tohto plnenia sú bezdôvodným obohatením (keďže žalovaný mal nárok iba na vrátenie ním poskytnutej istiny v sume 800,- EUR). Aj napriek tomu sa však žalovaný snažil od žalobcu získať ďalšie plnenia a aj počas súdneho konania (tak pred súdom prvého stupňa ako aj pred odvolacím súdom) vyzýval žalobcu na ďalšie plnenia. Pokiaľ vo veci konajúci súd v ďalšej časti prakticky bagatelizuje nutnosť spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojich práv v súdnom konaní tým, že spotrebiteľ bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov, že bol v konaní zastúpený, pojednávania sa osobne nezúčastnil a bol mu priznaný nárok na náhradu trov konania, ani tieto okolnosti nie je možné považovať za relevantné. Takýmto spôsobom vo veci konajúci súd prakticky sankcionuje spotrebiteľa za to, že v danom sporovom konaní využíval svoje procesné práva, čo je neprípustným. Žalobca bol v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia oslobodený od platenia súdnych poplatkov zo zákona, nie na základe svojej vlastnej žiadosti. Takisto je pravdou, že žalobca sa pojednávania v danej právnej veci osobne nezúčastnil, avšak uvedenému tak bolo z toho dôvodu, že v konaní bol právne zastúpený a rozhodnutie veci záviselo prakticky výlučne od právneho posúdenia, čo žalobca ako laik prakticky nevedel ovplyvniť (bolo vecou konajúceho súdu vec posúdiť v zmysle príslušnej právnej normy). Pokiaľ konajúci súd poukazuje na to, že žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania, tento nárok nebol žalobcovi priznaný preto aby došlo k jeho "odškodneniu" za prebiehajúce konanie ale preto, že bol v konaní aktívnym, svoje tvrdenia podložil relevantnými dôkazmi a bol v konaní úspešným. V súvislosti s posudzovaním výšky primeranosti priznaného zadosťučinenia nemožno opomenúť ani realitu znehodnocovania peňazí, na ktorú je potrebné prihliadať o to viac, že v prejednanom prípade ide o nárok, ktorý nie je úročený. Od roku právoplatnosti rozhodnutia, ktorým došlo ku konštatovaniu porušenia spotrebiteľovho práva - t. j. od roku 2017 do momentu vydania zatiaľ (ne)právoplatné rozhodnutia o primeranom finančnom zadosťučinení - t. j. do roku 2023, predstavuje takéto znehodnotenie mieru 24,40 % (súčet miery inflácie za rok 2017 vo výške 1,3 %, za rok 2018 vo výške 2,5 %, za rok 2019 vo výške 2,7 %, za rok 2020 vo výške 1,9 %, za rok 2021 vo výške 3,2 % a za rok 2022 vo výške 12,8 %), z čoho vyplýva, že suma uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 480,31 EUR mala v čase priznania tohto nároku o 24,40 % menšiu hodnotu, než by ju mala v roku 2017, kedy došlo k právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola spotrebiteľovi poskytnutá ochrana jeho práv (rozhodnutia, ktorým došlo k uloženiu povinnosti vydať bezdôvodné obohatenia). Na základe uvedeného je tak možné dospieť k záveru, že suma uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 480,31 EUR v čase jeho priznania má vzhľadom na danú infláciu prakticky o 117,20 EUR menšiu hodnotu, než ju mala v čase rozhodnutia

o bezdôvodnom obohatení (v súčasnosti sa tak uplatnená suma 480,31 EUR rovná sume 363,11 EUR z roku 2017). Pre posúdenie veci je rozhodujúcim to, že žalobca uzavrel so žalovaným úverovú zmluvu, na podklade ktorej mu boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 800,- EUR. Na úhradu tejto zmluvy poukázal na účet žalovaného celkovo sumu 3.201,55 EUR, pričom 3/4 z tohto celkového plnenia predstavujú bezdôvodné obohatenie, na ktoré žalovaný nemal akýkoľvek právny nárok, a to práve kvôli jednotlivým porušeniam práv spotrebiteľa, na ktoré žalobca poukázal v predchádzajúcom súdnom konaní. Žalobca sa snažil o mimosúdne urovnanie veci, na čo žalovaný nielenže nereagoval ale dokonca aj naďalej žalobcu vyzýval na ďalšie plnenia. Žalobca bol preto nútený za účelom ochrany svojich práv obrátiť sa na súd, kde sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 2.401,55 EUR. Predmetné konanie trvalo zhruba 2 roky a 4 mesiace, počas ktorých žalobca znášal pocity stresu a neistoty, ako aj riziko povinnosti nahradíť trovy konania protistrane v prípade, ak by sa konajúci súd nestotožnil s ním uvádzanými tvrdeniami o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. V uvedenom konaní však spotrebiteľ bol nakoniec úspešný, čím mu v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vznikol nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia. Tento nárok si uplatnil, a to v sume 480,31 EUR, ktorá číselne predstavuje len 20 % zo sumy bezdôvodného obohatenia, avšak reálne vzhľadom na mieru inflácie od roku 2017 je hodnota tohto nároku ešte ďaleko nižšia. Takto priznaná suma uplatneného nároku tak v celom rozsahu korešponduje nielen s príslušnou právnou úpravou, ale aj s ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa vyššie uvádzané skutočnosti vôbec nezohľadnil a svoje rozhodnutie v otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia riadne neodôvodnil, na základe čoho je tak jeho rozhodnutie v tejto otázke arbitrálne. Napadnuté rozhodnutie vykazuje znaky arbitrárnosti a svojvoľie, a odôvodnenie tohto rozhodnutia rozhodne nespĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, na základe čoho je predmetné rozhodnutie potrebné považovať za nepreskúmateľné a nezákonné. Vo vzťahu k výroku, ktorým konajúci súd žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania s poukazom na to, že pomer úspechu a neúspechu strán sporu je rovnaký, poukázal na to, že v prípade nároku na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, jeho výška závisí na vlastnej úvahe súdu čím je prenechaná vyššia právomoc súdu pri určení výšky. Žalobca teda pred podaním žaloby objektívne nemôže vedieť, aká výška nároku mu bude priznaná. Ním uplatnená suma je pre konajúci súd len orientačná, no súd sám výšku tohto nároku môže moderovať. Preto platí, že za úspešnú stranu sa v takýchto konaniach považuje žalobca už vtedy, ak konajúci súd uzná uplatnený nárok čo do dôvodu, a to bez ohľadu na výšku priznaného nároku. Uvedené tvrdenia potvrdzuje aj dnes už ustálená rozhodovacia prax všeobecných súdov Slovenskej republiky.

3. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

4. V posudzovanej veci súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie svojich práv, keďže právoplatným súdnym rozhodnutím bol žalobcovi ako spotrebiteľovi priznaný konkrétny nárok z bezdôvodného obohatenia voči žalovanému ako poskytovateľovi úveru vo výške 2.401,55 eur s príslušenstvom, konštatujúc bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v dôsledku absencie obligatórnych obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Jediný predpoklad, ktorý zákon pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vyžaduje bol preto splnený.

5. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že novšie znenie ustanovenia § 3 ods. 5 zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa s účinnosťou od 10.06.2013 zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože v súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť mu ujmu. Z uvedeného vyplýva, že vznik ujmy nie je pre priznanie tohto nároku relevantným. Jediným kritériom posúdenia výšky finančného zadosťučinenia je jeho primeranosť k porušeniu práv spotrebiteľa, pričom primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi.

6. V predmetnej veci si žalobca uplatnil finančné zadostučinenie v sume 480,31 eur, ktorá predstavuje 20% celkového plnenia, o ktoré sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil. Súd prvej inštancie považoval vzhľadom na "ujmy" spôsobené žalobcovi a vzhľadom na závažnosť porušenia povinností pri uzatváraní úverovej zmluvy žalovaným za primerané finančné zadostučinenie sumu 240 eur, t.j. cca 10% z poskytnutého úveru. Poukázal na to, že žalobcovi nevznikla žiadna finančná strata, nakoľko v konaní sp.zn. 19C/7/2015-74 súd rozhodol že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi ním "preplatený" úver v sume 2401,55 eur (titulom vydania bezdôvodného obohatenia) s úrokom z omeškania vo výške 8,00% ročne zo sumy 2491,55 eur od 07.01.2015 do zaplatenia, žalobcovi boli priznané i trovy konania v sumu 328,57 eur. Žalobca musel v tomto i predchádzajúcom konaní vyhľadať právnu pomoc (pričom ale zmluvu s žalovaným podpísal zrejme bez toho, aby ju aspoň ukázal právne vzdelanej osobe, ktorá by mu vedela ozrejmiť, či zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, v opačnom prípade by ju zrejme nepodpísal), no na pojednávaní 21.04.2023 sa však osobne ani nezúčastnil, žalobca nemal povinnosť platiť súdny poplatok, účelne vynaložené trovy konania mu súd v konaní 19C/7/2015 priznal. To, že žalobca dozaista znášal stav neistoty do právoplatného rozhodnutia je prirodzeným dôsledkom podania žaloby do času právoplatného rozhodnutia o nej (vec 19C/7/2015 pritom na súde prvej inštancie trvala cca 9 mesiacov).

7. Vo vzťahu k argumentácii súdu prvej inštancie, že konanie trvalo len zhruba 9 mesiacov, sa odvolací súd stotožnil so žalobcom, že konanie na súde sa začína podaním žaloby a končí sa právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, a preto pokiaľ v danom prípade došlo k podaniu žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 12.01.2015, pričom k právoplatnému skončeniu konania došlo až dňa 28.09.2017, celé konanie trvalo vyše dvoch rokov, pričom protiprávny stav zavinený žalovaným trval odo dňa uzavretia úverovej zmluvy dňa 12.08.2011. Žalobca bol počas celej dĺžky konania vystavený stresu a pocitu neistoty. Za zásadný argument žalobcu opodstatňujúci požadovanú výšku plnenia považoval odvolací súd skutočnosť, že pokiaľ žalovaný získal od žalobcu na úhradu predmetnej úverovej zmluvy plnenie v rozsahu sumy 3.201,55 eur, prakticky tri štvrtiny z tohto plnenia sú bezdôvodným obohatením keďže žalovaný mal nárok iba na vrátenie ním poskytnutej istiny v sume 800,- eur.

8. Odvolací súd sa stotožnil so žalobcom, že za relevantné nemožno považovať skutočnosti, že žalobca bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov, že bol v konaní zastúpený, že pojednávania sa osobne nezúčastnil a bol mu priznaný nárok na náhradu trov konania. Žalobca bol v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia oslobodený od platenia súdnych poplatkov zo zákona, nie na základe svojej vlastnej žiadosti. Pokiaľ sa pojednávania v danej právnej veci osobne žalobca nezúčastnil, bolo tak z dôvodu, že v konaní bol právne zastúpený a rozhodnutie veci záviselo prakticky výlučne od právneho posúdenia. Priznanie nároku na náhradu trov konania nepredstavuje odškodnenie žalobcu, ale je následkom skutočnosti, že bol v konaní aktívnym, svoje tvrdenia podložil relevantnými dôkazmi a bol v konaní úspešným. Pokiaľ poukazoval žalovaný na ľahostajnosť spotrebiteľa, tak nie jeho nedôsledný prístup bol rozhodujúcou príčinou uzavretia zmluvy, ale bolo ňou zneužitie postavenia žalovaného. Navyše túto skutočnosť žalobca zohľadnil v tom, že si uplatňoval peňažnú náhradu len vo výške 20% zo sumy bezdôvodného obohatenia.

9. Pri ustálení výšky primeraného finančného zadostučinenia odvolací súd; na rozdiel od súdu prvej inštancie; prihliadol predovšetkým na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného ako dodávateľa a na jeho trvanie, na výšku úveru a priznanú výšku bezdôvodného obohatenia, ako i na určitý diskomfort pri uplatňovaní práv na súde. Nárok na primerané zadostučinenie je samostatným nárokom nezávislým na iných finančných nárokoch a jeho výška má byť úmerná len rozsahu a významu porušenia povinnosti dodávateľa. Odvolací súd vzal na zreteľ, že primerané finančné zadostučinenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú - je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel spotrebiteľ v dôsledku konania žalovaného trpieť, a zároveň funkciu sankčnú - je to určitá sankcia za to, že žalovaný pri dojednaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nekonal v súlade so zákonom. Primerané finančné zadostučinenie má byť nástrojom na odradenie dodávateľa, resp. veriteľa, od nekalých praktík, avšak na druhej strane nemá byť nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

10. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že žalobcom požadovaná výška finančného zadostučinenia je adekvátna povahe, intenzite a spôsobu zásahu a plní základný účel predmetného inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie žalobcovi - spotrebiteľovi a odradenie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadostučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia recidívy

porušenia spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia 480,31 eur je plne opodstatnená. Takto priznané finančné zadosťučinenie je satisfakciou za stav, ktorý žalobca musel v dôsledku dlhodobého konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

11. Po zohľadnení okolností v prejednávanej veci dospel odvolací súd k záveru, že suma 480,31 eur je primeranou satisfakciou pre to, že žalobca sa musel vystaviť súdnemu konaniu proti žalovanému, ktorý dobrovoľne bezdôvodné obohatenie nevydal. Je len logickým záverom, že bol nevyhnutne vystavený psychickému stresu, nakoľko ako bežný občan by sa pravdepodobne do kontaktu so súdom v priebehu svojho života nikdy nedostal, avšak preto že žalovaný nerešpektuje právnu úpravu, pre bránenie svojich majetkových práv konanie podstúpiť musel. Ďalším logickým záverom je, že skutočne bola zasiahnutá i jeho majetková situácia. Žalobca uhradil na zmluvu plnenia, na ktoré žalovaný nemal žiadny nárok a je zrejmé že tieto sa premietli v jej finančnom obmedzení, pričom priznaná suma titulom bezdôvodného obohatenia nepochybne v jeho domácom rozpočte chýbala.

12. Vzhľadom na to, že odvolací súd posúdil námietky žalobcu uvádzané v podanom odvolaní za dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia istiny zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 240,31 eur .

13. V časti v ktorej sa domáhal žalobca zaplata úrokov z omeškania, správne súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú, nakoľko právo na zaplata finančnej satisfakcie vzniká až konštitutívne, teda rozhodnutím súdu; povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia úrokov z omeškania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

14. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1,2 C.s.p. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania bolo potrebné vziať na zreteľ, že predmetom sporu bol nárok žalobcu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, kde spotrebiteľ je povinný uviesť požadovanú výšku finančného zadosťučinenia, pričom z povahy tohto nároku vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu, a preto žalobcovi aj pri čiastočnom úspechu patrí plný nárok na náhradu trov konania. Rovnako nepatrný neúspech žalobcu v časti zamietnutia nároku na zaplata úrokov z omeškania je potrebný považovať za úspech žalobcu. Žalobcovi, ktorý tak mal v konaní úspech, priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).